

Naar jeg nu for lidt siden fremhøvede, at man i flere Retninger i Lovforslaget havde bestræbt sig for at tage et begunstigende Hensyn til Kjøbstæderne paa samme Tid, som man vil fyldestgjøre Landets Krav, saa tør jeg i den Henseende f. Ex. henvise til en forbigaaende Bestemmelse, som dog skulde være længere end de andre Dvergangsbestemmelser, nemlig: Regelen om Gebyr for Næringsbeviis paa Landet. Ifølge § 13 skal jo dette Gebyr indtil 1ste April 1868 tilfalde den nærmeste Kjøbstads Kæmnerkasse. Jeg tør dernæst henvise til Dvergangsbestemmelsen i § 95, ifølge hvilken, indtil 1ste Januar 1862, den Udgang til at nedsette sig paa Landet som Haandværker og Handlende, som denne Lov hjemler efter sædvanligt Næringsbeviis, ifkun kommer dem til gode, som i en Kjøbstad have vundet Borgerkab paa samme Næring. Men fremfor Alt tør jeg henvise til Lovudkastets Bestemmelser om Afstandsregler, om den Forbuds-Kreds, om jeg maa bruge det Udtryk, som skulde dannes om Kjøbstæderne med Hensyn til Haandværksnæring efter Lovforslagets § 27 og med Hensyn til Handelsnæring efter Lovforslagets § 53. Det maa navnlig bemærkes med Hensyn til Forbudskredsen for Haandværksnæring, at den her strækker sig videre end f. Ex. baade i Sverrig og Norge; der har man i den Henseende langt mindre taget Hensyn til Kjøbstæderne.

Naar jeg nu skulde berøre nogle enkelte af de Detailspørgsmaal, som hidtil ere dragne frem under Forhandlingerne, saa møder jeg strax den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 4de Valgkreds (Monrad) med Hensyn til Bestemmelsen i § 1 om fri Næring og de §§, som slutte sig dertil. Jeg benytter her gjerne Leiligheden til lidt nærmere at forklare, hvorledes jeg har opfattet Lovforslagets Bestemmelser i denne Henseende, men skal forøvrigt ikke modstige den ærede Rigsdagsmand, dersom han maatte mene, at det kunde have været udtrykt noget tydeligere. Det vil erindres, at der i de Lovforslag, som ere den umiddelbare Kilde til det forelagte Lovudkast, findes i Kjøbstadsudkastets § 4 en Forskrift, hvori det hedder: „Har imidlertid et vist Erhverv ifke hidtil der paa Stedet været

Gjenstand for Borgerkabs Tagelse, eller findes det ifke ifølge sin Veskaffenhed ligesvem at maatte henføres under borgerlig Næring, bør Ingen drages til Ansvar for Udøvelsen deraf, forinden det ved Dvervrighedens (i Kjøbenhavn Magistratens) Resolution, efterat Borgerrepræsentanterne ere hørte, er afgjort, om dette Erhverv der paa Stedet skal henføres til borgerlig Næring eller ifke“, og i Forbindelse dermed findes der tillige i det andet Lovforslag, altsaa om Næring paa Landet, lige i Begyndelsen en Bestemmelse i § 1 og 2, hvori der var gjort et Forsøg paa nærmere at fastsætte, hvad bunden Næring var paa Landet, idet der i § 1 er opstillet som almindelig Regel, at „Landboen kan ei blot til egen Benyttelse, men og til Salg foretage enhver Besættelse og Forædling af Landbrugets Producter, der ifke ere gjorte til Gjenstand for borgerlig Næring i Kjøbstaden“, hvorpaa da § 2 omtaler de frie Næringer. Noget Forandring heri var nødvendig, allerede paa Grund af Sammenarbejdelsen. Den Maade, hvorpaa nu Spørgsmaalet om de frie Næringer er stillet i det paa disse 2 Lovforslag byggede Lovudkast er den, at jeg har anseet det for ugjortligt, i alt Fald for meget misligt, at forsøge paa en Dypregning af hvad der saaledes skulde være fri Næring, en Dypregning altsaa, der slog en Bom for en videre Udøvelse af Begrebet om den frie Næring, en Udøvelse navnlig i friere Retning, og jeg har saameget mere anseet det for misligt, som det ligger i Forholdets Natur, ifke blot at Grændsen mellem fri og bunden Næring kan være forskjellig i de forskjellige Kjøbstæder, men ogsaa at Grændsen kan være forskjellig mellem den eller hin Kjøbstad paa den ene Side og det Landdistrict, som den ærede Rigsdagsmand i Genhold til § 13 vilde betegne som Kjøbstadens nærmeste Næringskreds, paa den anden Side. Det ligger i Forholdets Natur, at en Næring heelt vel kan være at betragte som fri i det Landdistrict, der ligger Kjøbstaden nærmest, medens den derimod ifke er fri i Kjøbstaden selv. Derfor vil det findes, at Loven i saa Henseende, som i det Hele hvor det kunde lade sig gjøre, har holdt sig til, hvad der nu er frit, og ifke indført nye Indskrænkninger. Det vil sees, at